

b.v.

(Stanisław August Król)

Do Najj. Pana ..... Collegium Nobilium
Scholarum Piarum.

<http://rcin.org.pl>

XVIII. 2. 639.

XVIII. 2. 639.

D O

NAYIASNIEYSZEGO MIŁOSCIWEGO PANA
STANISŁAWA AUGUSTA

KROLA POLSKIEGO

WIELKIEGO XIĄŻĘCIA LITEWSKIEGO &c.

COLLEGIUM NOBILIUM SCHOLARUM PIARUM,

DLA DOŚWIADCZENIA POSTĘPKU W NAUKACH ĆWICZĄCEJ SIĘ
MŁODZI, ŁASKAWIE ODWIEDZAJĄCEGO.

Czy Cię win cudzych Krolu! ciężar gniecie,
Czy Niebo chęciom Twym przyjazniej błyska,
Zawsze czas sobie znajdziesz wolny przecie,
Byś wierne Nauk odwiedził siedliska,
Y dodał Pańską Twarzą podnieł Młodzi,
Z ktorey dla Kraiu lepszy świat wychodzi.

Powabne z wdzięków z przymioty rzadkiemi
Miały swą zawsze cześć Corki Pamięci,*
Lecz ich czciciele nie wszyscy wielkiemi,
Choć wszystkich wdzięczność po kronikach święci;
Dość pragnąc sławy, by ie sobie wazyć;
Trzeba być mądrym, by ich umieć zazyć.

* Muzy.

* Arystoteles
Nauczyciel
Alexandra
Wielkiego.

Jękał nad uczeniem ow Wódz Perypatu ,
By w nim , iakiemi być mają Krolowie ,
Wytworny model mógł wystawić światu ;
Jakoż mu służy Homer za wezgłowie ,
Cóż ? gdy go zwycięstw chuć swędzi niezbytą ,
Burzyć , nie kształcić , Narody się chwyta .

Nie zna ten znów dzielności , ni celu ,
Co Muzy głaszczą , a ludzi uciska ;
Prą się opieki w świata gromicielu ,
Rażą im krwawe wżtok poboiońska ;
Drżą Woiownikow zwieczniając zabawy ,
Jeśli im braknie z łagodnych dzieł sławy .

Nie naw zwyciężkiew w Akcium szeregi ,
Lub ogłodzoney Peruzy dobycie ,
Ni świadki Sexta * klęsk Sykulskie brzegi ,
Lecz mądre nauk w pokoju użycie ,
Za których wodzą nierządy naprawia ,
W Augustie Oycy Oyczyzny wystawia .

* Pompeja Syna
Wielkiego
Pompeja .

Na czym on kończył , Tyś wszczął Krolu ! rządy ,
Cały w dobytciu źródeł Aganippy *
Tuszając , że znikną z ich otwarciem błady ,
Jak wściekłość Ligi z zjawieniem Menippy ; (a)
Aż Cię przeciwność ciągnęła w smutkach tloczy ,
Ty stały , zwracasz na potomność oczy .

* Zródło w
Boecyi Mu-
zom poświę-
cone .

---

[a] Nie małym jest dla nauk zaszczytem wyznaczenie Henryka IV. że rozsypanie Ligi, y poddanie się Paryża po większej części winien piśmu na ten czas wysłtemu, pod tytułem *Menippe*, od Menippa Filozofa, pierwszego podobnych piśm Autora, nazwanemu, w którym obłudę, y niegodziwe Związkowych podstępny na widok uczesnie pokazane, cały Narod obiaśniły, y do uznania Henryka za swego Krola przywiodły.

W niey się Twych starań usilność pokaże,
Nagłym się cieszyć prac zyskiem, los rzadki,
Więcey cierpliwość, niż zapęd dokaże,
Prędkiego wzrostu spodzianaś są spadki;
W grubym zamęcie ten dokazał wiele,
Kto odkrył przygód wybuchłych topiele.

Tobie ten przyszłość dank przypisze chwaly,
Ty rwąc zawisne na Kray losow wątki,
W oświacie Państwa, grunt zakładasz trwały.
By w nim osiadły prawa, y porządki;
Kto wślawiać Narod tą się puszcza drogą,
Zawieść go skutki, choć późne, nie mogą.

Tak, gdy się wkradłszy w ogród niespokorny,
W którym już drzewa dawnością butwieją,
Naczyni znacznych szkód wicher gwałtowny,
Dbały gospodarz krzepi się nadzieją,
Ze kiedy nowy porządniey zasadzi,
Zyskiem mu straty doznane zagładzi,

Jakoż go podrost szczepow nie zawodzi,
A choć ie bardziey liść niż frukt okrywa,
Obfitsza korzyść iego trudy słodzi,
Ktorey zażyie potomność zyczliwa,
Wielbiąc pamiątkę tego Gospodarza,
Co ią tak żyznych drzew płodem obdarza.

Nie uchybiły y Twoiey otuchy
Szczepy różnego w naukach rodzaju,
W naygwałtownieysze ciesząc Cię rozruchy,
Przyszłą ozdobą, y zyskiem dla Kraiu,
Jedne Ci w pączkach czyniły zadatki,
Drugie wdzięcznemi połyskały kwiatki.

Już Cię niektóre słodkim darzą płodem,
Inne choć dotąd liściem łudzą oczy,
Owe zastępnym tylko znaczne chłodem,
Te gwałny wewnątrz wkradłszy się czerw toczy;
Większa część daie z wzrostem owoc zgodny,
Czy rok burzliwy, czyli też pogodny.

A gdy się z czasem zmocnią y rozrodzą,
Frukt Cię wystarczając caſey okolicy,
Ze im najsroźsze szturmy nie zaszkodzą,
Twey to opatrosney świat przyzna Prawicy;
Tyś ie porządnie w wyborze drzew sadił,
Tyś wszelkim trafom rostopnie zaradził.

Tę latorośli grotka w lat swych wiosnie,
Co dziś przed Tobą z hołdem staie Panie!
Dla Ciebie cała kształci się, y rośnie,
A w czasie stwierdzi o Tobie to zdanie:
Ze gdyś na dobro Kraiu nauk użył,
Na Imię Oyca Oyczyzny zasłużył.

XVIII. 2. 639

3411

F

XVII-2. 639